

GIERZWALUWEN

Bulletin

Gierzwaluwen Bulletin - jaargang 9, nummer 1 Mei 2010

Gierzwaluwen Bulletin is het informatieblad van de vereniging
Gierzwaluwbescherming - Nederland (GBN)
en verschijnt 2 maal per jaar voor leden en donateurs.

Overname van artikelen en illustraties in overleg met de redactie.

Redactie

Marleen Andriessen, Margriet de Hooge, Marjo van der Lelie, Gerard
Schuitemaker

Vormgeving

Fred van der Lelie

Redactieadres/ kopij/ losse nummers

Marjo van der Lelie, P.J. Troelstralaan 44, 3818 KT Amersfoort
Tel.: (033) 46136 30. E-mail: GBN@hccnet.nl

Secretariaat

Marleen Andriessen, Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen
Tel.: (020) 645 52 07. E-mail: secretaris@gierzwaluwbescherming.nl

Leden-/donateursadministratie

Jaap Jonker, Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen
Tel.: (020) 645 52 07. E-mail: penningmeester@gierzwaluwbescherming.nl

Lidmaatschap / donatie

Contributie per kalenderjaar € 10,- op postrekening nr. 9145004 t.n.v.
Gierzwaluwbescherming - Nederland te Amersfoort, onder vermelding van:
'lidmaatschap 2010' (of: 'donatie 2010').

Opzeggingen dienen in het lopende verenigingsjaar voor
1 december schriftelijk te geschieden.

Donateurs graag vermelden of zij het Gierzwaluwen Bulletin willen
ontvangen, al dan niet digitaal.

Internet: <http://www.gierzwaluwbescherming.nl>

ISSN: 1569-3635

Inhoud

Bericht van het bestuur	3
Jaarverslag GBN 2009	3
Gierzwaluw symposium Berlijn	4
Regionieuws	7
Buitenland	13
Korte berichten	14
Mededelingen / oproepen	15
Lid worden	15
Vertegenwoordigers	15
Kunst en vliegwerk	16

Redactioneel

Na een echt ouderwetse Hollandse winter achter de rug te hebben, begon de lente weer veel belovend. Ook de eerste gierzwaluwen zijn al op hun nesten gesignaleerd en daarmee is hun seizoen hier weer begonnen. Maar door de kou van de laatste weken stellen sommige vogels het eieren leggen en broeden nog uit; dus iedereen wacht op warmer weer.

Het bestuur heeft Jaap Jonker bereid gevonden het penningmeesterschap over te nemen van Fred van der Lelie. Hij stelt zich hiernaast aan u voor. Jaap wordt tijdens de Landelijke dag officieel aan u voorgedragen. In Berlijn was van 8 tot 11 april een vierdaagse gierzwaluwconferentie. Uit alle delen van de wereld waren gierzwaluw-liefhebbers aanwezig. Lees in dit bulletin het enthousiasme verslag van Evert Pellenkoff.

De redactie gaat genieten van een mooi gierzwaluwen seizoen, hopelijk u ook. Graag ontvangen we uw ervaringen als kopij voor het volgende Bulletin.

Bij: De voorplaat

De illustratie van Peter Merrin uit Engeland is 30 jaar geleden gemaakt voor het blad van de Engelse Vogelbescherming. Tijdens de Gierzwaluwdag in Oisterwijk ontdekte ik de tekening op een even zo oud exemplaar van de Lepelaar, het voormalige blad van Vogelbescherming Nederland. Via hen ging ik op zoek naar Peter. Dat viel niet mee. Dankzij mijn contacten in Engeland (Edward Mayer) kreeg ik het adres van de schilder zelf. In een brief vroeg ik hem of wij zijn illustratie voor ons bulletin mochten gebruiken. Hij vond dat geen bezwaar en was zeer verrast dat deze tekening nog steeds in omloop was. Hij had hem al in geen 30 jaar gezien.

Ik hoop dat u net zo geniet van deze mooie zomerse voorplaat als wij.

Marleen Andriessen

Bij: Kunst en vliegwerk

Deze kunst is gemaakt door Gemma Terpstra uit Haarlem. Ze is lid van onze vereniging. Ze houdt van schilderen en van dieren en is zeer begaan met de natuur in haar omgeving. Ze 'doet' aan broedvogeltellingen en ander vrijwilligerswerk op het gebied van het beschermen van bomen, planten en vogels. Hopelijk gaan we nog meer werk van haar zien.

Bericht van het bestuur

Sinds januari 2010 ben ik penningmeester van uw vereniging. Ik heb het stokje overgenomen van Fred van der Lelie die na 8 jaar als penningmeester opstapte. Velen van u hebben mij al eens gezien op de landelijke gierzwaluw dagen, vogelfestivals of Sovondagen, altijd ter ondersteuning van Marleen Andriessen, de secretaris tot 19 juni a.s. Met vogels heb ik net zolang iets als Marleen er iets mee heeft en dan vooral met de gierzwaluw. Samen zijn we 'aan' de vogels begonnen. Mijn achtergrond is eigenlijk sport. Ik ben meer dan 30 jaar scheidsrechter geweest in diverse sporten. Dat heb ik met veel plezier gedaan. Naast Gierzwaluwbescherming - Nederland ben ik ook nog actief bij Veilig Verkeer Nederland (VVN) afdeling Amstelveen. Deze activiteiten behelzen o.a. cursussen voor schoolkinderen (dode hoek en verkeerscursus en examens) en een opfriscursus voor oudere automobilisten. Alle financiële data zijn nu door Fred overgedragen aan mij. Ik heb vastgesteld dat het grootste aantal leden inmiddels de contributie voor 2010 heeft overgemaakt. Een aantal nog niet. Deze leden zullen binnenkort een herinnering ontvangen.

Jaap Jonker, penningmeester

erg gezellig. Nu reizen we dus het land door: Nijmegen, Amstelveen, Den Helder. Niet alleen Fred verliet het bestuur maar ook Rick Wortelboer, de man die juist met de cameramonitoring bezig was en een geluidsunit in elkaar had gezet dat gebruikt kan worden op gebouwen waar geen stroompunten aanwezig zijn. Ook erg spijtig. Gelukkig blijven beide mensen met hun ervaring aanspreekbaar voor ons. De speerpunten van vorig jaar zijn er dus nog steeds. Cameramonitoring en een geluidsunit, er wordt nog steeds aan gewerkt. Jos Hoekstra uit Amersfoort organiseerde een 'pur-party' waarover u al eerder in het bulletin hebt kunnen lezen. Ook werd er ten huize van dezelfde Jos een 2^e gierzwaluw dag georganiseerd, ook al beschreven in ons november nummer. Een heel geslaagde dag en voor herhaling vatbaar. De beide bulletins van 2009 zijn weer door Fred en Marjo van der Lelie vormgegeven en in elkaar gezet waarvoor onze oprechte dank. Kopij is altijd welkom. Vooral uw ervaringen met gierzwaluwen, het lokken van de vogels worden graag gelezen. We houden ons aanbevolen! De algemene ledenvergadering en de gierzwaluw dag werden gehouden in Oisterwijk, in de kelder van de St. Joannes kerk. Alles was perfect geregeld door onze gastheer Gerard van der Kaa en zijn assistenten. Tijdens de lunch in de tuin konden we genieten van de gierzwaluwen die de kerk in- en uitvlogen. Bij de rondleiding door Oisterwijk kregen we veel plekken te zien waar gierzwaluwen broeden. De vogelwerkgroep aldaar is bijzonder enthousiast. Nog eens onze dank. Ook de bestuursleden hebben zo hun beslommeringen met gierzwaluwen. Ze geven lezingen in de eigen omgeving of elders in het land en dan blijkt maar weer dat wij onze vereniging nog niet kunnen opheffen. We zijn nog steeds nodig. In 2009 was er geen vogelfestival. Erg jammer, want die waren wel vermoeiend maar ook leuk. De SOVON dag ging gelukkig wel door en ook daar kreeg het bestuur hulp van verschillende leden. Bedankt mensen! Het aantal leden 31 december 2009 was 384. Onze financiële situatie is stabiel. Hartelijk dank voor de vele extra giften.

Felicities aan de voorzitter!

Fred van Vliet heeft tot zijn eigen verrassing dit jaar een lintje gekregen voor zijn talloze vrijwilligers 'baantjes' (Lid in de orde van Oranje Nassau). Kijk maar op: www.denhelder-actueel.nl/29/04/2010/friedrich-van-vliet/. Zijn commentaar:

"Dat was toch even leuk dat vrienden uit de VWG vonden dat ze mij in het goede daglicht moesten zetten door mij voor te dragen voor een onderscheiding met bovenstaand gevolg. Ik heb trouwens wel gewoon mijn eerste ronde MUS gedaan en bij de windmolen in Den Oever mijn maandelijks vogelonderzoek, want het leven gaat natuurlijk gewoon door. Maar ik werd er toch even heel blij van".

De nieuwe Helderse lintjesdragers foto: Albert Vermeulen

Jaarverslag GBN 2009

Marleen Andriessen, secretaris

Het bestuur van Gierzwaluwbescherming – Nederland komt gemiddeld 4x per jaar bijeen voor een bestuursvergadering. Toen Fred van der Lelie opstapte als bestuurslid waren wij onze vaste stek ook kwijt. Dat was jammer en niet alleen omdat er zo goed voor ons gezorgd werd. Het was altijd Gierzwaluwen bulletin 2010 - 1

Stadsvogelbalans 2009

Marleen Andriessen

Recentelijk ontving ik de Stadsvogelbalans 2009 van Vogelbescherming. De gegevens voor deze balans komen van Sovon Vogelonderzoek Nederland.

"De vogels die genoemd worden in de tabellen zijn gegroepeerd in 'gilden' gebaseerd op nestkeuze. Zo zijn bijvoorbeeld zwarte roodstaart, huismus, spreeuw en kauw in de tabel gegroepeerd in het gilde 'huizenbroeders', omdat ze grotendeels van huizen afhankelijk zijn voor nestgelegenheid."

Het viel mij onmiddellijk op en u vast ook dat de gierzwaluw niet wordt genoemd bij de huizenbroeders, terwijl hij de ultieme huizenbroeder is. Dit heeft een reden. De balans vindt het belangrijk om de gierzwaluw als enige stadsvogel in het broedseizoen apart te vermelden en zegt daar het volgende over: "Niet van alle soorten 'stedelijke' broedvogels kon een trend worden berekend. Zo is de gierzwaluw één van de grote afwezigen in de tabel. Van deze markante stadsvogel broedt

naar schatting 99% van de Nederlandse populatie binnen de grenzen van de bebouwde kom. De vliegende levenswijze maakt de gierzwaluw een lastige te inventariseren soort, reden waarom er geen nauwkeurige populatietrend bekend is. Enerzijds zou de soort kunnen profiteren van nieuwe stadsuitbreidingen en het aanbod van kunstmatige nestgelegenheden. Anderzijds gaan veel traditionele broedplaatsen in oude gebouwen verloren door renovatie en sloop. Een eenduidige landelijke methodiek voor het monitoren van de gierzwaluw ontbreekt vooralsnog. Het is echter wel zo dat de van huizen afhankelijke broedvogels allemaal in aantal achteruit gaan. De gierzwaluw zal hier als huizenbroeder geen uitzondering op zijn.”

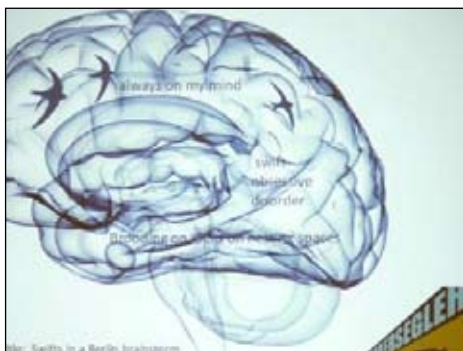
Het is dus uitermate belangrijk dat er veel meer geteld wordt zodat we ‘onze’ gierzwaluw ook in de volgende stadsvogelbalans terug kunnen vinden. Op onze website onder *Archief* is de brochure 2: Inventarisatie te vinden. Daar vindt u informatie over het tellen van gierzwaluwen. We vragen u dringend om gierzwaluwen te gaan tellen in de komende seizoenen. De door u verzamelde gegevens kunnen wij weer aan Sovon doorsturen.

Bron: *Stadsvogelbalans 2009, Vogelbescherming Nederland*

Gierzwaluw symposium Berlijn 8-11 april 2010

Evert Pellenkoft

Op donderdag 8 april om 9 uur was het dan zover: de start van een eerste gierzwaluw symposium in de wijk Neukölln in Berlijn. De enthousiaste initiatiefne-

Affiche

foto: Evert Pellenkoft

mer, de vriendelijke en ernstige gastheer Ulrich Tigges, had met de Evangelische Schule bij hem om de hoek een afspraak kunnen maken om tijdens de paasvakantie twee lokalen te gebruiken, waarbij er ook een conciërge en een cateraar uit de buurt werden geregeld. Ulrich heeft een zeer uitgebreide website: www.commonswift.org/gierzwaluw.html en streeft ernaar zoveel mogelijk wetenschappelijke kennis rond Apus apus te vergaren. Als gedegen wetenschapper heeft hij ook 3 meter gepubliceerde artikelen en bevindingen op papier om te archiveren voor het nageslacht. Het moest dus bij voorkeur geen vrijblijvende meeting van de gezichten bij de namen op de internetfora worden. Nee, een bijeenkomst, waarop verschillende (amateur)wetenschappers en andere gierzwaluwverslaafden een lezing of workshop houden over onze favoriete vogel en met de ontstane discussies meedoen. Er werden lange dagen gemaakt van 9-5 uur in de schoolbanken met een uur lunchpauze in het belendende lokaal. Door humor, interesse en gedrevenheid in een vriendschappelijke sfeer kon dit worden volgehouden. Aan het einde wilde mijn lichaam niet meer maar de geest bleef nieuwsgierig. Ik was nadien dan ook behoorlijk uitgeput maar ik ben bijzonder blij dat ik er bij ben geweest. Ook de contacten die werden gelegd in de lunchpauze, bij het gezamenlijk uit eten gaan en in het hotel waren bijzonder waardevol door uitwisseling van heel verschil-

lende ervaringen. Deze uitzonderlijke bijeenkomst is door de belangstelling en chemie van de gepassioneerde en kennisrijke deelnemers dan ook een belangrijke gebeurtenis geworden voor het platform van gierzwaluwbescherming in Europa.

Door de uiteenlopende nationaliteiten van ongeveer 50 deelnemers uit 12 landen kreeg je een redelijk idee van de toestand van de gierzwaluw in Europa. Nederland was met vijf deelnemers vertegenwoordigd. De andere landen waren België, Polen, Tsjechië, Turkije, Italië, Israël, Spanje, Zwitserland, Zweden, Engeland/Schotland/Noord-Ierland en natuurlijk Duitsland met mensen uit Berlijn, Hessen, Beieren, Nedersachsen en Nordrheinwestfalen. Gierzwaluwen kennen geen staatsgrenzen, de mens helaas wel. Zo werd een bijdrage uit Belarus Wit-Rusland door Irina Polakova en Tamara Vershitskaya door geen visum te verlenen afgezegd.

Op de eerste dag werd het thema opvang en grootbrengen van gestrande gierzwaluwen behandeld, waarbij het al dan niet opvallend was dat hier veel vrouwen aan het woord kwamen. Hilde Matthes, een goede kennis van Erich Kaiser, verteld over problemen bij de opvang en het voeren van gierzwaluwen. Ze heeft dit aanvankelijk een aantal jaren gedaan bij Christiane Haupt, een dierenarts uit Frankfurt met als specialiteit gierzwaluwoopvang en die in haar kliniek met vele vrijwilligers honderden gierzwaluwen per seizoen opvangt (zie Haupt's fantastische website <http://apusapus.net/sitemap.html>). Maar zoals wel bekend in elke specialisatie heeft ieder zijn eigen (rigoureuze?) opvattingen en na onenigheid is Hilde met veel hulp/onbaatzuchtigheid van haar man voor zichzelf begonnen. Alle gierzwaluwverzorgers zijn zo'n drie maanden in het jaar dag en nacht met de gierzwaluwen bezig, ze waren daarom wel aanwezig voor aanvang van het seizoen. Na afloop gaf ze oefening in het voeren met een dummy gierzwaluw, behoorlijk lastig maar oefening baart kunst. Hilde werkt met handschoenen een injectiespuit pincet en speciaal dieet van sprinkhanen/krekels en van zelfgekweekte vliegen/bevroren maden met toevoegingen van vitamine B en calcium preparaten en een plastic box met nest. De jonge vogel moet op den duur zelf om voedsel bedelen. Gooi nooit een gierzwaluw in de lucht, zegt ze, een gezonde vogel neemt zijn eigen besluit: trillen, hijgen, rondkijken en fladderen duiden op bereidheid als deze op de open hand zit (boven een grasveld handig bij het stranden). Ze merkt nog op dat individuele gezonde vliegvlugge jongen nogal kunnen verschillen in grootte en gewicht. Er zijn dus kleine en grote gierzwaluwen (vgl. bijv. zilvermeeuwen) Gillian Westray uit Engeland geeft een korte lezing over hoe ze de gierzwaluwen voert en welk dieet ze hebben met aanvullingen. Ze haalt een balletje insecten door de bek van een aanwezige volwassen gierzwaluw voor de spijsvertering van de jongen, omdat in een wilde voedselbal ook in taai speeksel met enzymen zit. Ze vangt ook boeren- en huiszwaluwen op en heeft een hele kamer als voliëre thuis. Gilda Goedert heeft ook een eigen gierzwaluwoopvang in de Eifel en laat videos zien van het voeren. Ze heeft een nieuwe dodelijke ziekteverwekker/parasiet op de vogels die nog niet is onderzocht; de vogels hebben een soort rode mijten(?) bij hun oren en snavel. Verder doen Renato Checcerelli uit Italië en Enrico Fuste uit Spanje hun verhaal over opvang. Uit Polen is Maciej Luniak die later een verhaal over nestkasten in Warschau houdt, maar nu voor Jerzy Desselberger spreekt. De zaal is met stomheid

geslagen als Maciej uit zijn naam vertelt dat deze, net als bij kooizangvogels, 273 gierzwaluwen heeft grootgebracht met ei en zachte kaas. Op de vraag hoeveel het er hebben overleefd blijft hij het antwoord schuldig...dood laten gaan was beter geweest. Er volgt een discussie over mogelijke schade aan veren met gaten en stresstrepen, als de vogels schijnbaar 'goed zijn opgegroeid' met voedsel als kattenvoer en gehakt. Als ze dan de lucht ingaan moet hun spiermaag zich dermate aanpassen aan natuurlijk insectenvoedsel dat door deze stoornis hun veren uitvallen en ze alsnog sterven. (Specialistenwerk dus..., niet zomaar zelf aan beginnen en in Nederland is het verboden zonder vergunninging!)

De volgende dag is het nestkastendag. Hein Verkade uit Noordwijk vertelt over de dynamiek van nestplaatsenkeuze over een periode van vijf jaar. Dit is beschreven in het blad *De Strandloper*.

Mark Smyth uit Noord Ierland vertelt met onderkoelde humor over de groeiende kolonie in

Erich Kaiser

foto: Evert Pellenkofft

nestkasten aan zijn huis die is te volgen op het forum. Mijn presentatie ging over de vraag of gierzwaluwen voorkeur hebben voor een bepaalde maat en uitvoering van een nestkast. Ik heb aan de hand van een dia van Johan Tinholt uitgelegd dat alle soorten kasten worden aanvaard, alleen moeten de vogels wel de kunst van elkaar afkijken om een goede nestplaats te vinden. Aan de hand van mijn Amsterdamse situatie heb ik verteld dat de meeste kolonies in de binnenstad onder daken zijn. Nestkasten die in de buurt worden opgehangen hebben frustrerend weinig succes omdat de vogels gefixeerd zijn op daken. De grootte doet er ook niet toe, want als je ziet hoe weinig ruimte ze onder de pannen hebben dan zijn alle kasten luxe. Maar een maat van B 43 x H 24 x D 22 cm komt overeen met lengte inclusief vleugelpennen en spanwijdte en te hoge kasten trekken hommels aan, maar ruimte om de vleugels te oefenen is welkom!

De nestgathoogte met erachter een spreuwen-sluis liever niet hoger dan 3,5 cm. Verder heb ik het een en ander verteld over onderzoek in aantrekken met geluid, camera's, en mooie plaatjes laten zien van 'bangers' en over het invliegen

2 Deelnemers

foto: Evert Pellenkofft

van nestkasten. Verder is er discussie over wat een kolonie is, omdat er soms maar één gierzwaluwpaar broedt: ze trekken elkaar aan en vormen een losse groep met ritueel rondvliegen in een soort territorium dat anders is dan gebruikelijk. Ingolf Grabow heeft in Frankfurt al meer dan 1000 kasten opgehangen. Ze worden gemaakt in sociale werkplaatsen, ook op bestelling. Lukas Viktoria uit Tjechië probeert via scholen, aannemers, gemeente en publieksactie draagvlak te creëren voor gierzwaluwbescherming. Er zijn in Chemnitz in 15 jaar al 3500 kasten van geperste lichte kunststof opgehangen, velen zijn bezet. In Polen is de situatie van natuurlijke nestplaatsen dramatisch achteruitgegaan. Veel gaten in monotone flatwijken worden bij renovatie dichtgestopt, waardoor ongeveer 85% van de populatie is verdwenen. Jongen met nesten liggen vaak onder de bouwplaatsen.

Macjiek Luniak en Zofia Brozozofska met tolk vertellen hoe ze nooit antwoord krijgen van gemeente of politie. Ze vragen om hulp voor deze hopeloze situatie. Dit sluit ook aan bij de algehele discussie over de wetten die in veel landen volgens Europese richtlijnen bestaan maar stuklopen op het probleem: handhaving is er niet of nauwelijks. Vele aanwezigen hebben hiermee zeer negatieve ervaringen. Er worden suggesties gedaan dat je bij beroep een zaaknummer moet vragen waardoor de procedures sneller gaan in de bureaucratie. Als je van een organisatie of groep bent luisteren ze eerder. Een minderheid van één is een gek, maar van twee is een partij in de poli-

tiek, zegt Edward Mayer. Om nestkasten langduriger te behouden is hij voor het samenwerken met Instituten (landeigenaren, architecten, huisontwikkelaars, gemeentestellingen, etc.) minder met privé personen, omdat bij verhuizing de kasten kunnen verdwijnen. Dus kerken, ziekenhuizen, scholen, bibliotheken, industriegebouwen geven betere lange termijngarantie en hebben vaak een onderhoudsschema met verantwoording van een manager. Als voorvechter voor gierzwaluwen beveelt Edward Mayer

bij onderhandeling het charme offensief aan met elementen als tact, enthousiasme, vriendelijkheid, diplomatie en een niet kritische houding maar wel doortastend. "Hang ze daar maar op, misschien zou uw metselaar.. " en stel nooit uit en wees makkelijk bereikbaar! (Zijn manier van presenteren voelt hetzelfde aan..!) Maak ook slim gebruik van steigers en hoogwerkers als ze terplaatse zijn voor iets anders. Probeer bij huizenontwikkelingen te bedingen dat er voorzieningen voor fauna worden getroffen. Ik heb een door Marleen in het Engels opgesteld uittreksel opgehangen uit het boek *Stadsvogels* van Jip Louwe

Kooymans met controlepunten voor mogelijkheden bij bouw (en dit samen met het Nederlandse wetsartikel nestbescherming per email aan alle deelnemers gezonden). De grootste bouwmaatschappij BAM in Nederland werkt samen met Vogelbescherming om dit in praktijk te brengen en vervult zo een voortrekkersrol.

Het derde thema gaat over onderzoek. Lyndon Kearsley uit België

vertelt voor Susan Akeson over geolocators. Dit zijn piepkleine apparaatjes van 0.8 gram die op een vogel geplaatst worden en elke dag de tijd van zonsopkomst en -ondergang meten op een plaats die door het verplaatsen veranderd waardoor bij het terugvangen op het nest de gegevens verzameld kunnen worden en de gevolgde route bekend wordt. De motivatie voor het onderzoek bij gierzwaluwen is dat we eigenlijk tussen september en april alleen weten dat ze in Afrika zijn. Als we meer weten van hun levenscyclus en de factoren die hun leven beïnvloeden, kan daar antwoord gevonden worden over hun bedreigingen en redenen van de ernstige achteruitgang. Ik kan me voorstellen dat dit onderdeel gezien de statuten van onze vereniging niet bij iedereen in goede aarde valt. Ik was dan ook zeer verbaasd dat er in 2009 een pilot is gestart met 9 gierzwaluwen uitgerust met geolocators uit de kolonie van

Jan Holmgren in Zuid Zweden. Dat onderzoek moet dus dit voorjaar resultaat opleveren als een of meer van deze vogels worden teruggevangen op het nest. In de USA is een black swift ook uitgerust een geolocator ... ziet er niet goed uit (Zie foto).

Roy Overall (80) is al 47 jaar Swift Keeper en Ringer van de beroemde Museum Tower in Oxford waar in de ventralitiegaten gaas zat, dat wegroestte waardoor er gierzwaluwen konden broeden.

Geolocator

bron: Evert Pellenkoff

Ornitholoog David Lack is hier in begin jaren '50 onderzoek begonnen De gierzwaluwen zijn met camera te volgen, alles is echter verouderd. Door strenge Health en Safety maatregelen mogen rondleidingen niet meer, wat Roy zeer betreurt want de lucht, wind en kreten van gierzwaluwen rond de toren geven een heel andere sfeer dan alleen camerabeelden. Hij zoekt nog een opvolger.

Gierzwaluwpaus Erich Kaiser wordt vergezeld door zijn zoon Daniël uit Berlijn. Hij heeft nu 47 bezette nesten. Hij is voorstander van kunstnestkommen van kurk of hout omdat er dan geen tijd aan nestbouw hoeft te worden besteed dit kan een jaar schelen. Hij wilde een paartje meer naar achteren in zijn kolonie hebben, maar ze durfden niet. Hij heeft toen steeds het nestje een stukje opgeschoven. Gierzwaluwouders poepen nooit in het nest alleen de jongen als de ouders hun pakketjes niet meer kunnen opruimen. Alleen vóór de eileg poept een vrouwtje. Erich heeft een paar met een onvruchtbaar vrouwtje waar hij bevruchte eieren of verlaten nestjongen onder legt die perfect worden opgevoed. Als de jongen 10 seconden op hun vleugels kunnen staan hebben ze het juiste gewicht om uit te vliegen. Hij heeft met de hand grootgebrachte geringde jongen in zijn kolonie teruggevangen, die dus succesvol naar Afrika zijn gevlogen. Wonderlijk genoeg is het verenpak van Apus apus niet echt waterafstotend, wel vettig. Bij regenbuien proberen ze te vluchten!

Levent Turan uit Ankara Turkije vertelt dat de gierzwaluw „Ebabil“ totaal niet belangrijk maar eerder lastig wordt gevonden, omdat er zoveel zijn door een gezonde insectenpopulatie. Volgens hem is daar nog weinig verstoring.

Er zijn maar 10 ornithologen en veel vogelsoorten moeten nog onderzocht worden. Voornamelijk de gegevens van vogelaars zijn hun bronnen. De bewering dat hier gierzwaluwen van maart tot november zijn wordt in twijfel getrokken.

Mauro Ferri uit Modena Italië doet onderzoek in de Castello Toren uit de 14e eeuw, eerst een verdedigingstoren later een duiventil en gierzwaluwtoeren waar uit elk nest een vet jong werd gehaald om als exclusief hapje cadeau te doen. Er zijn veel van deze torens in Italië. Sommige hebben honderden nesten met gaten van 45-65 cm. Er zijn ook mussentorens voor insectenbestrijding bij graanbouw in de Po-vlakte. De toren is voor 20 jaar gehuurd van een familie en opgeknapt in 1985 om onderzoek te doen in het middengedeelte van de toren,

gebruikmakend van gammele ladders. In tegenstelling tot wat vaak wordt gezegd werden hier als jong geringde vogels op hetzelfde nest teruggevonden. In Oxford zijn zo in al die tijd 52 vogels teruggekeerd en bij Kaiser ook 8. Het blijven uitzonderingen maar toch. Langs de hoeken van de toren zitten gladde tegels, want in een slecht jaar hebben relmuis en steenmarter alle gierzwaluwen ooit gedood.

Amnonn Hahn uit Tel Aviv kwam op een bijzondere manier in contact met gierzwaluwen door paragliding Ze vlogen in dezelfde opstijgende lucht; hij kende wel het geluid, maar in hun leefomgeving kwam hij ze echt tegen en was verkocht. Hij heeft als motormonteur veel creatieve oplossingen zoals oude munitiekisten(!) als nestkast aan een school en hij heeft een bekende kunstenaar een mooie gierzwaluwtoeren van aaneengekoppelde kasten laten maken en hoog op een gebouw geplaatst. Aandacht wordt via een advertentie en een afbeelding achter op de stadsbus getrokken. Er is een webcam die inmiddels heel beroemd is. Publiek bewustzijn is alles zegt Amnonn. Zorg dat jij ook een gierzwaluwtoeren krijgt in je woonplaats. Hij probeert ook het automerk Suzuki Swift te interesseren met wederzijdse aanprijzing.. a car called swift.

Tenslotte moesten de deelnemers een keuze maken uit 5 torens die ontworpen zijn om als markant onderdeel van het Olympische biodiversiteitsplan 2012 in London te staan. Een ecologisch terrein na de Spelen biedt de gierzwaluwen voedsel en nesten in een toren als een gierzwaluwvleugel, een ruggengraat van kasten, gekoppelde honingraten, of een gebogen zuil. De winnende hoge betonnen zigzaggende structuur met grote nestkastvorm, waarin veel echte gierzwaluwkasten onder een afdak zijn geplaatst, is eenvoudig te maken, is vandalisme- en brandproof en is zonder kostenoverschrijding te realiseren. Het ziet er aantrekkelijk uit en even belangrijk dat het tegemoet komt aan de eisen van een gierzwaluw. Nu maar hopen dat het doorgaat, want dit geeft geweldige publiciteit.

Na afloop ben ik nog bij Klaus Roggel in Berlijn op bezoek geweest. Een bijzonder aardige man die me alles liet zien van zijn kolonie, 22 meter hoog op een dakwoning aan een binnenplaats, waar ook groenlingen, mezen, zwarte roodstaart, mussen en merels komen. Hij vertelde me dat hij foto's van vliegende gierzwaluwen neemt door te anticiperen waar ze ongeveer zijn in hun vliegbaan en op welke afstand van de camera. Met een macrolens en zonder autofocus lukken sommige opnamen. Kijk maar op de mooie website <http://www.mauersegler.klausroggel.de> met prachtige foto's en informatie. Klaus was ook heel tevreden over de bijeenkomst, maar moe van het Engels... blij dat hij weer Duits kon spreken. Hij heeft als zweefvlieger en architect een tomeloze bewondering voor de gierzwaluw en hoopt hem door acties voor Berlijn te behouden. Ik heb lang niet alles en iedereen kunnen vermelden, maar ik hoop dat met deze keuze een goed idee gevormd kan worden van deze belangwekkende Europese screaming party. Dank aan allen en in het bijzonder aan onze geweldige gastheer Ulrich Tigges.

Gierzwaluwen bulletin

2010 -1

Burgerziekenhuis te Amsterdam

bron: internet

Gierzwaluwkolonie Burgerziekenhuis gered!

Gerard Schuitemaker

Op 1 oktober bereikten ons alarmerende berichten van de bewoners die in de nabijheid van het Burgerziekenhuis wonen: de dakpannen waren verwijderd. Omdat Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer tot voor kort in dit gebouw huisde gingen we de afdeling milieu benaderen. We kennen Gerda Menkveld aldaar. Gerda was niet op de hoogte van de verbouwing. Het Stadsdeelnkantoor was verkocht aan Aedes Real Estate. De Dienst Ruimtelijke Ordening werd op de hoogte gebracht. Die betreurden deze zaak zeer maar konden niets doen. Een bewoner heeft de AID ingeschakeld. Deze dienst had op één oktober geen inspecteurs in dienst. De politie werd ingeschakeld. De agent belde mij op met de vraag waar hij op moest letten. Vervolgens heeft hij rapportage opgemaakt van de situatie. De directie van Aedes werd bij de officier van justitie ontboden. Die zag geen aanleiding tot vervolging. Dit gezien de onbekendheid van het bestaan van broedende vogels. De Gierzwaluwwerkgroep eiste een onderhoud met de projectleider. Er werd snel contact gelegd met Thijs Croon die gevoelig bleek voor onze argumenten. Margriet de Hooge en ik hadden op 7 oktober een afspraak in het gebouw zelf. Wij zagen bij de ontwerptekeningen dat de bedoeling was de openingen onder de boeidelen af te sluiten. De gierzwaluwen zouden niet meer kunnen broeden. Aedes wil het Burgerziekenhuis renoveren naar de oude staat en inrichten als hotel. Dit hotel moet een voorbeeld worden van een zo beperkt mogelijk gebruik van energie. Waar mogelijk zal het gebouw worden geïsoleerd. Wel wordt het dak van het gebouw tachtig centimeter opgeklit om een goede hoogte te krijgen voor de kamers op de bovenste verdieping. Wij zagen de voorbereidingen voor deze werkzaamheden. Het dak was in drie delen verdeeld die stapsgewijs werden opgeklit.

Onze werkgroep wees Croon op artikel 11 van de Flora & Faunawet: nesten van gierzwaluwen waren – ook na de broedtijd – beschermd! Dit was bij Aedes niet bekend. Het bestaan van de broedende gierzwaluwen was niet bekend. Wij hebben Thijs Croon in contact gebracht met Gerda Menkveld. Zij excuseerde zich voor het niet informeren van deze beschermde vogelsoort.

Croon heeft ons beloofd de boeidelen in oude staat te handhaven; aan de achterzijde was (door het stadsdeel) enkele jaren

geleden loodslabben aangebracht. Croon beloofde na reparatie van de boeidelen de slabben niet meer aan te brengen.

Naast het toekomstig hotel komt nieuwbouw. In dit gebouw worden neststenen toegepast. Door het snel reageren van de bewoners, Rinus van de beschermingsgroep van de Vogelwerkgroep en het overleg met de partijen zijn goede afspraken gemaakt.

Zaanstad: Eindelijk succes!

Els van der Pol, Wietse Kingma

In 2001 hielden we een presentatie met Power Point voor B & W van de gemeente Zaanstad over gierzwaluwen.

In 2003 gaven we gehoor aan de vraag of we weer een presentatie wilden geven voor de bouwwereld en de woningbouwverenigingen.

Dan volgen jaren van afspraken op hoog niveau met allerlei wethouders en belanghebbers uit de bouwwereld.

Maar toen druppelden de successen binnen, 200 speciale dakpannen in het Vissershuis Zaandam, een compleet herbouwde wijk. Een renovatieproject met 80 speciale dakpannen voor gierzwaluwen. En nu het laatste succes: eerst 48 speciale dakpannen op het nieuwe stadhuis in het hart van Zaandam met nog 38 in het verschiet in de buurt. Een fantastisch succes omdat hier de grootste gierzwaluwkolonie die we in de Zaanstreek hebben weer kansen krijgt tot herstel, want de nieuwbouw heeft een flink gat in de populatie geslagen! We hebben bij de politieke leiders in ieder geval de stadsdieren op de kaart gezet, in de programma's van alle partijen worden ze genoemd. Zaanstad heeft eindelijk vanzelfsprekend een plaats ingeruimd voor stadsvogels als bouwplannen ter tafel komen.

Wat kunnen we ons nog meer toewensen?

Sommige slapende gierzwaluwen zoeken houvast

Op 27 mei 2009 zag ik 's avonds om ca. 21.15 uur een gierzwaluw rondom de torenflats van de Tibullushof in Rotterdam scheren. Het was die avond slecht weer (12-13 graden) met een harde wind (4-5 Bft) uit westzuidwestelijke richting en dreigende wolken (bron: Weerstation Alblasterdam). Op een gegeven moment scheerde de gierzwaluw dicht langs de muur. Hij draaide steeds rondjes rondom het gebouw om vervolgens 'met een aanloop' naar de muur te vliegen. Het leek erop dat de vogel op zoek was naar een nis of spleet in de wanden van de flat. De muren bestaan voor tweederde uit een bakstenenwand met ramen. Na een aantal pogingen op verschillende plaatsen lukte het de vogel om ca. 21.35 u. aan te klampen in de linker bovenhoek van een wit, hardhouten raamkozijn. Hier bleef de vogel hangen. Na 22.00 u. werd het te donker om hem nog te kunnen zien.

In eerste instantie dacht ik te maken te hebben met een gierzwaluw die op zoek was naar een locatie om te broeden. Gezien het tijdstip (zonsondergang die dag om 21.30 u.) en het feit dat de vogel tenminste bleef hangen totdat het donker was, zocht de gierzwaluw naar een plek om te overnachten. De muren waar de vogel dicht langs scheerde zijn aan de luwe zijde van de flat. Het is dus zeer waarschijnlijk dat het individu hangend aan het raamkozijn heeft overnacht.

Sander Elzerman, Ridderkerk, sanderelzerman@hotmail.com

Tibullushof gezien vanaf de oostzijde. Pijl geeft de exacte locatie aan waar de gierzwaluw heeft overnacht op 27-05-2009 (foto Sander Elzerman).

Naschrift redactie: Deze manier van overnachten heeft Hans van Paddenburgh uit Amersfoort in 2005 gefotografeerd. Hij zag een gierzwaluw hangen in de top van de overstek van het dak. Hier zijn de huizen vaak gebouwd met zo'n overstek. Ook zijn daar soms poepstreepjes zichtbaar. De boomkruiper kan op deze manier overnachten en hij kan de 'boosdoener' zijn of misschien zijn het gierzwaluwpoepjes.

foto: Hans v Paddenburgh

Gierzwaluwnest in Voordorp (Utrecht)

In het decembernummer van 2007 van het Gierzwaluwen Bulletin (jaargang 6, december 2007, nummer 2) maakte ik melding van de successen met geluid bij mijn 2 gierzwaluwnestkasten in de wijk Voordorp in Utrecht. Het was het eerste jaar dat ik nestkasten had en met geluid experimenteerde. De gierzwaluwen klampten aan en vlogen de kasten in, een broedsucces heb ik in dat jaar niet gehad.

Het jaar 2008 (mijn 2e jaar) was in vergelijking met 2007 minder succesvol. De spreeuwen zaten net als in 2007 in mijn bovenste nestkast en met jong, maar ik heb geen gierzwaluw zien aanklampen of de onderste nestkast in zien vliegen. Wel hebben een 4 tal gierzwaluwen gereageerd op geluid en gierden terug vlak langs de kasten vliegend. Ik heb maximaal 7 tot 8

foto: Mark van Ree

gierzwaluwen tegelijk in dat jaar boven de wijk Voordorp gezien, maar in totaal was er in vergelijking met 2007 veel minder activiteit. April 2008 bleek ook in Afrika qua weer een slecht jaar te zijn, wat mogelijk veel slachtoffers onder de gierzwaluwen heeft veroorzaakt (M. Andriessen, Gierzwaluwen Bulletin, jaargang 8, mei 2009, nummer 1).

In de winter 2008 had ik de nestkasten eraf gehaald met het idee te voorkomen dat spreeuwen erin zouden gaan nestelen. Ondanks het pas terugplaatsen van de kasten op 26 april 2009 herhaalt het patroon zich in 2009 (mijn 3e jaar). De bovenste kast wordt alsnog, maar wat later, bezet door een spreeuwenpaar en de onderste kast is voorbestemd voor de gierzwaluw en met succes dit jaar. Weer begonnen met geluid, wat vrij snel tot veel activiteit van 2 tot 4 gierzwaluwen in en rondom de nestkasten resulteerde. Ze klampen aan, vliegen de onderste kast in, vliegen achter de spreeuw aan tot vlak bij de nestkast, halen uithangend materiaal naar binnen etc. Eind mei zelfs een conflict tussen gierzwaluw en spreeuw. In de bovenste kast (van de spreeuw met jong) hoop lawaai en gepiep met een vleugel van een gierzwaluw uit de kast hangend. Op een gegeven moment druipt de gierzwaluw af uit de bovenste kast. Even later gaat een gierzwaluw de onderste (zijn eigen) kast in. In de maanden juni en juli blijven deze activiteiten doorgaan, waarbij ik aan het eind van de maand juni voor het eerst geluid van jonge gierzwaluwen meen te horen uit de onderste nestkast. Gedurende de maand juli hoor ik dit vaker. 21 juli 2009 zie ik een jonge gierzwaluw met veel wit aan de kop voor de vliegopening zitten. 25 juli herhaalt zich dit. Ergens tussen 26 en 29 juli zijn ze uitgevlogen. Donderdag 30 juli 2009 is boven Voordorp geen gierzwaluw activiteit meer gezien.

foto: Mark van Ree

In het najaar van 2009 heb ik de kasten geïnspecteerd en bleek een mooi cirkelvormig lemen walletje in de onderste nestkast gevormd te zijn (zie foto 1). Eischalen heb ik niet gezien, wel gierzwaluwpoep; in de bovenste kast van de spreeuw veel groffe strootjes.

17 april 2010 heeft Rick Wortelboer een camera geplaatst in de onderste nestkast (foto 2). Opvallend was dat de lemige ringwal geheel weg was. Een vervolg verslag van de live beelden komt in een volgend nummer van het Gierzwaluwen Bulletin.

Mark van Ree, Utrecht

Haren

Avifaunalid en wethouder Jeroen Niezen heeft ervoor gezorgd dat in 2009 door BAM Vastgoed zeven gierzwaluwneststenen ingemetseld zijn in de oostelijke gevel van een nieuw appartementengebouw aan de Kroonkampweg/Van der Veenpad in Haren. Nu nog in het nieuwe gemeentehuis! Hoewel het materiaalgebruik daar wel eens de beperkende factor zou kunnen zijn.

Rob Lindeboom

Oisterwijk: jaarverslag 2009

Mieke Corsten, Gerard van der Kaa, Victor Retel Helmrich en Hannie Nilsen.

Na 3 drukke maanden is het nu weer stil in de lucht. Op enkele uitzonderingen na zijn alle gierzwaluwen vertrokken naar zuidelijke streken. In 3 maanden tijd hebben de vogels een nestje gemaakt, eieren gelegd, ze uitgebroed en vervolgens de hongerige jonkies gevoerd tot ze klaar waren om uit te vliegen. Een hectische periode voor de broedvogels.

Maar wij hebben ook niet stilgezeten. Vele avonden zijn we met wisselende groepjes op pad gegaan zowel om natuurlijke broedplaatsen te zoeken als om nestkasten te inventariseren. Daarnaast is er veel informatie over de gierzwaluw verstrekt. Dit alles was niet gelukt zonder de hulp van iedereen die mee is geweest om te inventariseren. Daarvoor onze hartelijke dank. We hopen volgend jaar weer op jullie te kunnen rekenen. Met dit verslag willen we een beeld geven van de inventarisatie en de overige activiteiten voor de gierzwaluw, maar ook willen we iets vertellen over de gierzwaluw, het ontstaan van de gierzwaluwwerkgroep en onze plannen voor het volgend jaar.

Nawoord redactie: Hannie liet ons nog weten dat de werkgroep het verslag op 11 februari 2010 aan de gemeente Oisterwijk heeft gepresenteerd met een powerpoint presentatie. Ook daar waren ze erg enthousiast en ze beloofden spontaan om de aannemers opdracht te geven rekening te houden met inbouwkasten bij de renovatie van de leerfabriek. Met toestemming van Hannie hebben wij het verslag op de website gezet. U vindt het terug onder www.gierzwaluwbescherming.nl/vereniging/archief.html.

Het nut van inventariseren

Afgelopen zomer kregen we bij de gierzwaluwwerkgroep Oisterwijk een telefoontje: "bij een woning aan de Waterhoefweg zijn ze een steiger op aan het zetten om het dak te repareren". Alarmerend nieuws want dankzij onze inventarisatie wisten we dat daar waarschijnlijk 7 koppeltjes gierzwaluwen met jonkies zaten. Gelukkig werd het werk direct stopgezet door de aannemer, van der Weegen bouwbedrijf uit Tilburg. Een zeer positief gesprek met woonstichting Stroomland volgde waarin ons werd beloofd dat de aannemer na het broed-

seizoen contact met ons zou leggen om samen tot een goede oplossing te komen.

12 november was het zover. Gewapend met plamuurmes en eieren (resp. om de nestjes zonodig los te snijden en weer vast te plakken) en een flinke portie bibbers in de benen mochten we mee naar boven klimmen. Zo'n steiger ziet er weliswaar erg solide uit, maar zo voelt het absoluut niet. Doodeng! Maar toen de eerste dakpan opgetild werd en er meteen twee prachtige witte musseneitjes te zien waren was de hoogtevrees weg.

De pannen werden in rap tempo verwijderd, en de nestjes kwamen te voorschijn. Prachtige, ingenieuze kleine bouwwerkjes van de gierzwaluw, grote bergen rommel van de huismussen.

De gierzwaluwen gebruiken veertjes, pluissjes en sprietjes die ze met een soort eiwitpuug aan elkaar plakken tot een mooi kommetje, de mussen kunnen werkelijk alles gebruiken. Veel natuurlijke materialen maar ook stukken plastic, restjes touw, een labeltje en zelfs een stuk ijzerdraad van een halve meter lengte. Knap dat ze dat onder de dakpannen hebben gekregen. Want als de pannen op hun plaats liggen is er niet veel ruimte over voor de vogels. Ook niet in de kommetjes, het is moeilijk om je voor te stellen dat daar plaats is voor twee volwassen gierzwaluwen en nog enkele jonkies.

Gelukkig bleek er met het dak niets mis en konden we alle nesten gewoon laten liggen. Want evenals de nesten van de gierzwaluw zijn ook die van de huismus het jaar rond beschermd. Een scheur bij de schoorsteen moet dicht gemaakt worden en vanaf de vierde dakpan wordt een afsluiting gemaakt zodat de vogels niet verder het dak op kunnen. De meeste nesten zitten direct boven op de spouwmuur, slechts twee nestjes zitten een dakpan verderop, dus de vogels zullen hier geen last van hebben.

Voorzichtig verwijderen we nog de grote stukken touw en ijzerdraad zodat ze daar volgend jaar niet in verstrikt kunnen raken en dan kunnen de pannen er weer op.

Ook de rest van het dak wordt bekeken, er worden geen gebreken gevonden, wel veel mussennesten en 8 gierzwaluwkommetjes. De bovenste twee nestjes aan de zuidwestkant zijn nog in aanbouw, er is al wel een duidelijke rand maar de bodem bestaat nog uit mussenmateriaal. In het ene nestje liggen nog 3 gierzwaluweitjes, wat langer en spitsler dan de musseneitjes en meer beige dan wit.

Opvallend is dat er slechts twee van deze nestjes op de koele noordoostkant liggen en de overige zes op het warme zuidwesten, waarvan één op de boeiboord. Het dakgedeelte op het noordoosten is nat en vochtig en op het nestje groeit een soort schimmel. Natuurlijk kun je hieruit geen conclusies trekken maar er is duidelijk nog veel te onderzoeken op dit gebied.

Verder is het vooral erg schoon onder de pannen: er liggen geen ingedroogde vogeltjes, er is geen spoor van maden, vliegen of andere insecten, ook niet aan de vochtige kant, en de paar vogelpoepjes die er liggen verpulveren onder onze vingers als

we ze oppakken.

Als even later de dakpannen weer op hun plaats liggen zijn het alleen nog wat poepstreepjes die ons aan de gierzwaluwen

herinneren. Links bij de bovenste dakpan en de 12e pan van boven, rechts bij de 6e en 11e dakpan. Dus precies waar de nesten zitten.

Al met al een hele ervaring om te zien hoe deze vogels hun broedplaatsen onder de pannen in orde hebben. Spannend, eng (het is écht hoog), interessant maar vooral fijn om te zien dat het inventariseren wel degelijk nut heeft.

Maar de meest positieve kant van het verhaal is ongetwijfeld de samenwerking tussen de gierzwaluwwerkgroep, woonstichting Stromenland en Edwin Erkeland en Adri van den Brand van bouwbedrijf van der Weegen waardoor het probleem van de bewoners is opgelost zonder dat dit ten koste van de broedgelegenheid van de gierzwaluw of de huismus is gegaan. Op deze manier gaat de gierzwaluw in Oisterwijk goede tijden tegemoet.

Deze gierzwaluw werd afgelopen zomer dood gevonden, de pootjes totaal verstrikt in materiaal dat waarschijnlijk afkomstig is uit een huismussenest.

Gierzwaluwkasten multifunctioneel

Frans Hijnen, Eindhoven, mei 2010

Regelmatig wordt er binnen vogelwerkgroepen gediscussieerd over welke kast er gebruikt moet worden voor welke vogel. De diameter van het invlieg gat is een bepalende factor. Het selecteert de soort dmv de mate van toegankelijkheid. Ook ik ben, binnen de Stadsnatuur, bezig geweest met het hangen van allerlei kasten met speciale soortenbestemming. Zo ook met allerlei soorten dakpannen die speciaal bedoeld zijn voor

een bepaalde soort. Wat ik echter bemerk is dat vooral gierzwaluwkasten als ook gierzwaluwpannen multifunctioneel zijn. In de wijken met veel gierzwaluwpannen en ingemetselde neststenen worden deze vaak eerst gebruikt door mussen, ook een

soort die ze goed kan gebruiken. Bij gierzwaluwkasten is er eigenlijk hetzelfde beeld.

“Grootgebruikers” zijn de mezensoorten zoals kool- en pimpelmees, die er veelvuldig in overnachten.

In mijn directe omgeving zijn er van de ruwweg 15 gierzwaluwkasten, een viertal in gebruik door mussen met nesten. En zeker een drietal is in gebruik genomen door spreuuwen. Ook een viertal koppels gierzwaluwen maken gebruik van de kasten. Ik heb buiten de zwaluwkasten nog enkele speciale mussenkasten en een spreuwenkast hangen, waarvan geen gebruik wordt gemaakt. Dit is geen wetenschappelijk onderbouwd onderzoek maar zo maar een ervaring.

In mijn beleving niet erg omdat ook andere soorten het ook moeilijk hebben en daarbij komt dat als de gierzwaluwen de kast nodig hebben, de anderen het veld ruimen. Het is vervelend als de zwaluwen er wat nesten uitmikken, maar de natuur is hard. Zonder gierzwaluwkasten en dakpannen zouden de vogels het mogelijk nog moeilijker hebben met het vinden van nestgelegenheden.

De spreuuwen maken er een beetje een rommel van met hun ontlasting maar daar is naderhand met een beetje water vlug niets meer van te zien. Dus ik propageer steeds meer om de multifunctionele gierzwaluwkasten op te hangen en of zwaluwpannen te gebruiken. Goed voor onze gierzwaluw en de andere meeliftende soorten.

Misschien hebben meer mensen deze ervaring.

Mijn frustratie: Woning corporatie QuaWonen wil geen nestkasten aan gevels van huurwoningen

Mar van der Stelt, Krimpen aan den IJssel

Twee gierzwaluwnestkasten (lees artikel Bulletin 1; jrg. 8) moeten worden verwijderd van de achtergevel van een huurwoning in Lansingh-Zuid, te Krimpen aan den IJssel.

Volgens artikel 13 van de huurvoorwaarden mag er namelijk niks aan/bij en verbouwd worden.

Toen we dus de huurvoorwaarden erbij pakten die niet verder bleken te gaan dan artikel 9 zijn de missende artikelen direct opgevraagd.

Helaas had QW van 12 tot 25 juni de tijd nodig om te antwoorden; de voorwaarden van 1 juli 2007 waren ingesloten en bleken nu zelfs tot artikel 17 te gaan.

Ook werd er verwezen naar de in ons bezit zijnde “oude” voorwaarden (die we bij het tekenen van ons huurcontract op 17 juli 2007 kregen overhandigd) artikel 7 waar dus eigenlijk hetzelfde staat als in artikel 13. Er werden (vanaf ontvangstdatum brief 11 juni 2009) 3 weken gesteld om de nestkasten te verwijderen. Echter, na toestemming gevraagd en gekregen te hebben voor

een zonwering welke in ons ogen logisch vergunningplichtig is, hebben we ook gekeken naar de beperking van een nestkast. Dit stond echter nergens.

Gezien de vrije keuze van zonwering doek, juist omdat het de achterzijde van de woning betrof, gingen we er dan ook vanuit dat nestkasten aan de achtergevel geen probleem zouden zijn, zeker de nieuwste niet die vrijwel geheel onder de dakoversteek zit.

Na een telefonisch onderhoud op de ontvangstdatum van de antwoordbrief (26 juni 2009) is er feitelijk gezegd dat ze het gewoonweg niet willen hebben. Dit roept wat veel onbegrip op. Een spijkertje in de muur voor een vetbolletje mag natuurlijk wel, maar echt iets ophangen waar meer dan 1 spijker voor nodig is, mag niet.

Let op, als je een paar schroeven in de muur wilt boren om de haak van b.v. een plantenbak op te hangen, moet je daar kennelijk eerst toestemming voor aanvragen.

De betreffende nestkasten zijn voorzien van een cameraatje om eventuele toekomstige bewoners te kunnen volgen in hun broedproces.

Kabels daarvoor waren door de muur geboord wat niet mocht; een nieuwe oplossing werd gevonden maar zal alsnog niet uitgevoerd mogen worden. Een van de nestkasten hangt aan 2 schroeven die in een voeg geboord zijn. De andere kast zit nergens aan vast, deze is op een lat geschoven. Hiermee zit de kast gewoon klem en verscholen onder de dakoversteek.

Op de vraag of het zin zou hebben om dan met terugwerkende kracht toestemming aan te vragen (zoals mogelijk lijkt bij reeds zonder toestemming opgehangen zonweringen), om 2 nestkasten op meer dan 1 spijker te hangen werd vrijwel direct negatief gereageerd; ze willen het gewoon niet hebben, maar ik mag die brief wel schrijven.

Extra tijd om het aan te vragen is er dan met moeite wel gegeven; "10 juli moeten ze die dingen dan kwijt zijn, de vergunning hebt u op dat moment niet dus dan moeten ze eraf zijn". Terug dus naar sponsor Kruiswijk en Den Boer en vragen of hij nog een keer wil helpen om op deze hoogte te kunnen komen, alleen nu om ze te verwijderen...

Helaas dus, genieten van gierzwaluwen in Krimpen aan den IJssel kan alleen in de lucht en/of via live beelden van mensen elders in het land (in zowel koop- als huurwoningen) die wel een nestkast met camera mochten ophangen. Maar dankzij QW zal dat in Lansingh-Zuid dus niet gaan gebeuren.

Ik zou wel een brief in de krant willen plaatsen... misschien doe ik dat ook wel.

Maar wat vinden jullie van dit alles? Ik heb trouwens het hele gesprek opgenomen om terug te kunnen luisteren en me opnieuw te verbazen over deze nonsens van regel die zij hanteren om alles af te wijzen... ze willen het gewoon niet hebben.

Blijf erin geloven, al kan het jaren duren

Marjo van der Lelie, Amersfoort

In een gierzwaluwrijke wijk werd begin 2003 het Nefkens garagebedrijf afgebroken. Natuurlijk wilde ik direct weten of er in nieuwbouw (Central Living) rekening gehouden zou worden met gierzwaluwen. Gelukkig zou hier gebouwd gaan worden door van Hoogevest bouw. Dit bedrijf had al vaker gierzwaluwstenen in nieuwbouw projecten verwerkt.

28 mei 2003: Het eerste contact opgenomen met van Hoogevest Bouw. Het ontwerp was in een pril stadium. Bel eind 2004 nog eens op.

22 november 2004: Jinx architecten hebben een ontwerp schets van woningbouw klaar. Nu moet het langs verschillende instanties voor eventuele veranderingen.

30 april 2005: De welstand commissie gaat het plan bekijken.

Ondertussen zijn er inspraak avonden voor buurtbewoners.

22 september 2006: Jinx architecten sturen per mail de bouwtekeningen. Bekijken waar gierzwaluwstenen zouden kunnen komen.

2 oktober 2007: Persoonlijk naar Jinx architecten om samen met de heer de Graaf de neststenen in te tekenen.

Er worden 25 neststenen beloofd.

augustus 2008: Begin van de bouw. Er is besloten om 25 kasten van Vivara te gebruiken. Van Hoogevest heeft ze zelf ingekocht.

29 januari 2009: Een berichtje ingesproken bij de uitvoerder van Central Living, om te vragen wanneer de stenen verwerkt gaan worden. Er wordt niet op mijn herhaalde berichtje gereageerd. Achteraf gezien is dat logisch. Het oudste bouwbedrijf van Amersfoort is tot grote schrik failliet verklaard. De bouw ligt voorlopig helemaal stil.

28 oktober 2009: In de krant lees ik dat Heilijgers BV de woningbouw gaat afmaken. Snel gebeld om te vragen of ze de beloofde gierzwaluwstenen gaan verwerken. Ja, natuurlijk. De stenen staan op de bouw en staan ingetekend op de bouwtekening. We gaan ze t.z.t. keurig inmetelen.

Februari 2010: De 25 Vivara neststenen zijn na 7 jaar volhouden geplaatst.

Mei 2010: De woningen zijn klaar. Straten worden afgewerkt en groenvoorzieningen aangelegd. Helaas zijn door het koude weer nog niet veel gierzwaluwen aanwezig. Deze plekken zullen snel gevonden worden.

Central Living

foto: marjo vd Lelie

Waveka nestkast nummer 18 kan vallen

Mevrouw Daane uit Amsterdam stuurde foto's (zie onder) van een van haar 4 kasten (nr. 18) die 3 jaar geleden op 3 hoog zijn opgehangen. Twee van de kasten raakten bezet door gierzwaluwen.

Op 13 april om 5 uur 's middags kwam tot haar schrik een van de kasten naar beneden en viel bovenop een glazen serre op de begane grond. Tot grote opluchting van iedereen raakte de serre niet beschadigd. De kast was wel kapot. Op mijn verzoek heeft ze foto's naar Waveka gestuurd. Alex van Waversveld meldde dat hij dit niet eerder had meegemaakt.

De kast zit aan de achterkant vastgeniet. De achterkant was helemaal zacht geworden, het leek meer op pulp dan hout, doorweekt van water. (Wordt vervolgd).

Marleen Andriessen

Even wat neststenen plaatsen.....of moet ik zeggen even wat stenen vervangen

Jos Hoekstra, Amersfoort

Mijn zoon zit op basisschool de Kubus. De school zou verbouwd gaan worden. Dit was een prachtige kans om neststenen voor gierzwaluwen te laten plaatsen. De directrice was meteen enthousiast; ze ging dit idee bespreken met de architect. Het vernieuwde gedeelte gaat echter bestaan uit een bonte spiegeling van diverse kleuren glas, dus daar was geen plaats voor een gierzwaluwkast. Een kast ophangen aan de noordkant van het gebouw was wel mogelijk omdat die muur niet gerenoveerd zou worden. Ik moest er een hoogwerker voor regelen aangezien het daar wel erg hoog is. Na een belletje met de brandweer wilde deze wel even langskomen met de ladderwagen. Dat zou een happening worden! Ik zag al de verbaasde blikken van de kinderen! Ik was dus laaiend enthousiast en

vertelde dat de brandweer zou uitrukken voor het redden van toekomstige vogels. Ik was vergeten te vragen hoe breed zo'n wagen is, mag hij over de bestrating van de school rijden? De brandweerwagen bleek helaas te breed en te zwaar. Ik had nu wel een excuus om een hoogwerker te regelen. Ik kon nu zeggen, "De brandweer kan niet komen zou u wellicht kunnen helpen met

Nog twee!

foto: Jos Hoekstra

uw hoogwerker, hoogwerker meneer"? Zo werd in 2009 een Amersfoortse kast geplaatst met drie invlieggaten.

De school kent nog een 2^e locatie. Hier zag ik een goede plek voor gierzwaluwstenen. De directrice ging de plek samen met iemand bekijken en kwamen direct tot de conclusie dat het niet kon. Half februari hoorde ik dat zij per 1 maart weg zou gaan van de school. Dat was mooi! Ik heb de directrice weer gebeld en gevraagd om neststenen te plaatsen op de 2^e locatie. Nu was het geen probleem! Direct een begroting gemaakt, tekeningetjes gepaintshoped en aanvraag ingediend bij eigenaren en gebruikers. Meteen werd er dezelfde dag budget toegezegd! Tja, maar wat vindt de gemeente er nou van? Monumentenzorg? Welstand? Gek werd ik ervan. Welstand was binnen 2 dagen akkoord en gaf toestemming, de constructeur heeft kosteloos advies uitgebracht.

Achter mijn rug werd er echter van alles in stelling gebracht door mensen die aantasting vreesde van "hun" school.

Dit ging zover dat de directrice sterk begon te twijfelen. Zij moest er voor instaan dat er niets fout zou gaan. Een metselaar is hard nodig voor zo'n karweitje. Ik heb 300 brieven met een hulpvraag verstuurd hierop heb ik geen enkele nieuwe reactie gehad. Uiteindelijk ben ik via de wijkwinkel achter het telefoonnummer van een oud-conciërge gekomen. Hij stelde me gerust en zei: "Deze kleine klus kan ik wel even voor je doen"!

De directrice vroeg me bijna smekend of ik geen andere plek kon kiezen dan de hoofdingang. Deze plek ligt 20 meter verderop en ziet er precies hetzelfde uit. Het is alleen geen hoofdingang.

Ik ben benieuwd of ze nu gaan klagen dat beide gevels niet meer identiek zijn. De Vivara neststenen zijn 1 cm voor de muur geplaatst zodat er toch luchtcirculatie is. De spouwmuur van dit oude gebouw is 4 cm. Tegenwoordig is dat standaard 5cm. De neststenen steken in dit geval 3 cm uit. De oud-conciërge heeft 4 uur nodig gehad om de Vivara neststenen te plaatsen.

Mijn project zit er op en daar ben ik erg blij mee.

Begin mij achteraf wel af te vragen wie er toestemming moet geven. Is dat de gebruiker? De stichting/eigenaar de gemeente? Constructeur? En hoe zwaar weegt hun oordeel?

Musjesdag

Er was iets met de wekker. Of was het de wekker niet, was het de gsm die op het nachtkastje lag? In elk geval verspreidde zich een opgewekt natuurgeluid door de slaapkamer, te natuurlijk voor een wekker of een gsm. Het klonk naar vogels.

Vogels – dat zou bijzonder zijn. De wijk waarin ik woon, bleef tot nog toe vogelloos. De halfwas gemeentebomen in mijn straat bieden nauwelijks takken om een nest te bouwen. In het najaar komt soms een zwerm spreeuwen langs. Ze eten de prille wijnranken leeg die de mensen in hun vinex tuinen hebben gezet, en haasten zich weg.

Ik opende het slaapkamerraam en zag twee mussen.

Het vrouwtje was in de voorgevel van mijn huis gekropen, het mannetje keek toe. De dag, die nog beginnen moest, leek lichter dan die van gisteren.

Musjesdag.

In de voorgevel van mijn huis zit een nestkast gemetseld. De architect had alle huizen ervan voorzien.

Dat was hem gevraagd door de stedenbouwkundige, die een levendige wijk voor ogen had. Nestelende vogels, dachten ze, maken de saaiste steenklomp vrolijk.

De eerste jaren gebeurde er niks, maar kijk: daar waren mijn huismussen. Mijn Adam en Eva in een spouwmuur.

Toch zat het me niet lekker. Want ik wist dat de nestkasten bedoeld waren voor gierzwaluwen, en die konden nu nergens meer terecht. Alle voorgevels in mijn straat waren bezet; maar nergens kon ik een gierzwaluw bekennen, bij de burens waren zelfs spreeuwen ingetrokken, die een hoop kabaal maakten.

Dat was nooit de bedoeling geweest, beleidsmatig gezien.

Mijn mussen waren krakers, en die moesten weg.

Onlangs nog had de gemeente een boom verwijderd uit de groenstrook voor mijn huis, omdat het geen gemeentelijke boom was maar een door bewoners geplant exemplaar. Dat de boom floreerde en vogels trok, was geen reden hem te behouden, zei een ambtenaar: de boom was architectonisch gezien niet wenselijk.

Ik besloot zelf in te grijpen. Nog hadden de mussen geen eieren in hun nest; stel je voor dat Bouw- en Woningtoezicht straks zo'n heel vogelgezin uit de muur kwam halen. Dat zou pas een familiedrama zijn.

Ik keek naar mijn mussen. Ze keken brutaal terug. Ik deed het raam dicht en belde Remco Daalder, de stadsecoloog. Remco wist allang dat de nestkasten in mijn straat gekraakt waren door huismussen. Laten zitten, zei hij. De huismussenstand was in tien jaar met 80 procent afgenomen, ook omdat huizen geen ouderwetse dakpannen meer krijgen om onder te nestelen. Dat de mussen nu een nieuwbouwwijk hadden uitgekozen om een bestaan op te bouwen, was puur voorjaarsgeluk.

Remco vertelde ook dat er zwarte roodstaarten aan het broeden waren geslagen, in mijn wijk. En in de vleermuisnestkasten waren dwergvleermuizen gezien.

Buiten was het 3 graden Celsius, en lente tegelijk.

Toine Heijmans, IJburg:

Column in de Volkskrant van 10 maart 2010

BUITENLAND

Gierzwaluwentrek boven Falsterbo

Dick A. Jonkers

De najaarstrek van de gierzwaluw over Nederland strekt zich uit van eind juni tot begin augustus. Daarna komen ze op grote hoogte over, vrijwel onzichtbaar voor de waarnemers. Begin oktober kunnen nog doortrekkende exemplaren worden waargenomen, maar dat zijn uitzonderingen. Spectaculair was oktober 1978, toen binnen enkele dagen meer dan honderd gierzwaluwen passeerden over de Broekpolder in Vlaardingen. Sinds 1983 kom ik in september vrij regelmatig een week lang in het befaamde Falsterbo, waar miljoenen vogels passeren tijdens de oversteek over de smalle zeestraat naar Denemarken. In die maand vliegen daar nog steeds gierzwaluwen over. Op zich niet zo vreemd. Zij arriveren veel later in hun broedgebied dan de Nederlandse broedvogels die beginnen te arriveren, vanaf eind april. Die van Fenno-Scandinavië en het aangrenzende Rusland komen veel later aan.

In mijn dagboeken kon ik nagaan hoe groot het aantal gierzwaluwen is geweest dat passeerde in september 1983-2009 (zie tabel). Op de website van de migratie over Falsterbo wordt aangegeven, dat de gierzwaluw in september heel vaak wordt gezien en soms in grote aantallen.

Jaar	Decade	Aantal gierzwaluwen
1983	3	8
1985	3	0
1988	1	174
1990	3	0
1991	1	282
1992	2	16
1994	2	141
1998	2	13
2001	2	8
2003	3	0
2004	2	48
2005	2	0
2007	2	6
2009	2	6

Aantal passerend gierzwaluwen in september bij Falsterbo.

Op de punt bij Nabben, waar we iedere dag tijdens ons verblijf waarnemingen deden zagen we 's morgens maar af en toe enkele overvliegende exemplaren. Aan het eind van de ochtend verplaatsen we ons altijd naar de hei bij Ljungen, waar we de meeste gierzwaluwen noteerden.

De voorzichtige conclusie die uit de tabel getrokken kan worden is, dat de beste tijd om trekkende gierzwaluwen waar te nemen de eerste decade van september is.

Engeland

Ook in Engeland is de gierzwaluw op een lijst terechtgekomen, een amber lijst, nog geen rode. De lijst heet BoCC3 2009 (Birds of conservation concern 3).

De gierzwaluw staat op de lijst omdat hij als broedvogel achteruit gaat. Dit is, net als in bijna alle landen te wijten aan sloop en/of renovatie van oude gebouwen en huizen en het niet aanbrengen van broedgelegenheid in nieuwbouw.

Beijing

Deze foto hoort eigenlijk bij het verhaal over Beijing uit ons vorige bulletin, 2009-2. Uit de foto blijkt dat ook in China vogelherkenningsproblemen zijn. De boerenzwaluwen op de foto zullen echt geen gebruik maken van deze bijzondere gierzwaluwtoeren. Op het middelste plaatje is vermoedelijk een (huis)mus te zien. Die zal misschien als eerste de toren in beslag gaan nemen. Hopelijk volgen er dan ook gierzwaluwen.

KORTE BERICHTEN

Verhuisbericht

SOVON heeft een nieuwe locatie gevonden op het terrein van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Samen met de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Bargerveen en de VOFF gaan we het Natuurplaza betrekken. Naast een ruimere huisvesting levert dat ook mogelijkheden voor een nauwere samenwerking met onze medebewoners en de Radboud Universiteit op. Nog een voordeel, Natuurplaza is prima te bereiken met het openbaar vervoer.

De nieuwe adresgegevens zijn:

Postadres: Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen, 0247410410

Bezoekadres: Natuurplaza (gebouw Mercator 3)

Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen

Tweede, 2de landelijke dag

Wie organiseert de 2e gierzwaluwdag in oktober 2010? Anders meld ik mij bij deze weer aan. Alvast reserveer ik zaterdag 9 oktober van 10.00-15.00 uur bij mij thuis in Amersfoort. Zelf wat lekkers meenemen!

Jos Hoekstra

Camera gezocht

De vereniging gebruikt al jaren goede zwart/wit infrarood camera's. Ze zijn onder voorwaarden te verkrijgen bij de vereniging of voor 30 euro te koop. Ik ben op zoek naar een kleuren IR-camera. Bij de juiste en voldoende lichtinval moet het mogelijk zijn met zo'n camera kleurrijkere vogels dan gier-zwaluwen waar te nemen. Een Gamma model vertoont alleen kleurbeeld bij voldoende (=veel) licht. Een andere IR-kleurcamera heeft weer een hele kleine kijkhoek zodat je heel weinig in de kast ziet.

Weet iemand een oplossing? Eisen: Klein en compact, kleur en nachtzicht, max 1 lux. (minimale lichthoeveelheid om infrarood te laten werken) en een prijs tot 70 euro.

Jos Hoekstra (email: hoekstrajos@live.nl)

Gierzwaluw

Kop afgeplat als arendshoofd
Ogen diep en scherp en droevig
Ligt hij gewoon zo ongewoon
Voor wie zijn leven boven leeft
op onze stoep. Hij haakt zich
in mijn handen met roofdiernagelnaalden.

Net als een speelgoedvliegmacchien
Taxiet hij over de grond
of er een wiel af was –
In scheve cirkels rond

Als engelen bestaan is dit er een.
On-gronds en ondoorgrondelijk
nooit hoort hij hier
hij kan zo niet eens starten:
lucht heeft hij nodig, om vallend
op te zweven, aan hoge richels klampen.

Hij heeft twee scheve schermpjes
Die voor zijn ogen schuiven
Ook langzaam oogleden, als een hert.
Zijn bek is breed en vlug en puntig
Op muggen ingesteld, en als een Stradivarius
Met twee sleuteltjes afgewerkt.

Een platte vogelluis
Duikt af en toe van uit de veren op
als een klein wurgend handje.
Hij kent geen mens
of de gevaren van de grond,
Hij is niet schrikachtig of schichtig.
Als hij niet hier wil zijn
Doet hij zijn ogen dicht.

Terug de lucht in met hem
zeg je, maar hij valt in een plas,
Een ankertje met veren

Judith Herzberg

De eerste gierzwaluwen van 2010

Op 13 april kwam er een melding uit België, op de 15^e uit Brugge en op dezelfde dag diverse meldingen uit Breskens van de telpost aldaar. Ook in het radioprogramma Vroege Vogels werden gierzwaluwen gemeld. Ruud van Beusekom: hij zag er drie boven Huizen op 16 april. Hij zei verder dat er ook al een melding was op 11 april. Deze enkele gierzwaluw werd op verschillende plekken gezien vliegend van zuid naar noord. Op 22 april was de 1ste 'camera'vogel terug in een Amersfoortse neststeen. 's Ochtends 23 april arriveerde de partner. Boven het huis zeker 25 gierzwaluwen gezien. Ze zijn er dus! Nog geen grote aantallen maar die zijn ongetwijfeld onderweg. Vanaf vandaag ga ik naar boven kijken en ben ik tijdelijk een gevaar op de weg.

Marleen Andriessen

*Naschrift uit Amersfoort: 3 mei het 1ste ei, 5 mei nr. 2,
9 mei nr. 3.*

MEDEDELINGEN

Aankondiging Landelijke dag 2010

De ledendag is op zaterdag 19 juni en wordt gehouden in het Stroomhuis, van Pallandweg 1, 4282 CA in Neerijnen. (Zie ook de uitnodiging!)

Gierzwaluwen zijn het hele jaar rond beschermd!
Kijk op onze nieuwe website www.gierzwaluwbescherming.nl
Data van bestuursvergaderingen vindt u op Internet:
www.gierzwaluwbescherming.nl/mededelingen.htm

Kasteel Waardenburg, waar de middagexcursie naar toe gaat.
Foto: Hans Sanders

OPROEPEN

Vindt u het leuk om bij GBN-activiteiten, zoals bij beurzen, e.d., onze stand te helpen bemensen? Laat het ons weten.

Laat ons weten als u geïnteresseerd bent in deelname aan ons monitoringproject d.m.v. GBN-camera's in natuurlijke nesten (en/of eventueel nestkasten)!

Wie heeft een ervaring, vraag, visie, gedicht, afbeelding of idee mbt gierzwaluwen, dat de moeite waard is om in het Bulletin op te nemen?

Wie kan melding doen van broedsucces in speciaal aangebrachte nestvoorzieningen: nestkasten, neststenen, dakpannen (typen aangeven)?

Wie heeft positieve ervaringen met geluidsexperimenten?

Foto's van bouwprojecten met specificaties (aantal kasten, architect, plaats, e.d.) voor de website gezocht.

Reacties graag sturen of mailen naar de redactie!

LID WORDEN

Als u gierzwaluwbescherming belangrijk vindt kunt u lid of donateur worden van GBN door overmaking van € 10,- op postrekening nr. 9145004 t.n.v. Gierzwaluwbescherming - Nederland te Amersfoort, onder vermelding van: 'lidmaatschap '10' of 'donateur '10'.

Het Bulletin wordt automatisch toegezonden. Donateurs kunnen desgewenst aangeven geen prijs te stellen op het verenigingsblad.

Ga voor gierzwaluwbescherming!
Geef je op als lid of donateur per e-mail, briefkaart of telefoon:

Gierzwaluwbescherming - Nederland
M. Andriessen
Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen
(020) 645 52 07, secretaris@gierzwaluwbescherming.nl

GBN VERTEGENWOORDIGERS

Deze GBN-leden zijn aanspreekpunt voor regio informatie:

Groningen

J.M. Fiedeldij dop, Winschoterdiep 1027, 9724 GT Groningen, (050)8518 568

R. Lindeboom, Rensumaheerd 94, 9736 AD Groningen, (050)5425 163, rlin@home.nl

Drenthe

H. Snel, Lisdodde 13, 7944PL Meppel, (052)2261 879

Overijssel

A.J. Boonstra, Oelenveerstraat 64, 7771 BK Hardenberg, (052)3852 282, ajboonstra@home.nl

G. Smoors, Wensinkstraat 45, 7622 KR Borne, (074)2665 048

J.D. Tinholt, De Hazelaar 6, 7701 WD Dedemsvaart, (052)3615 321, J.Tinholt@Reest-Wieden.nl

Gelderland

H. van Diepen, Troelstralaan 2, 8161 DS Epe, (057)8615 141

J.M. Kühnen, Goudenregenstraat 5, 6573 XN Beek Ubbergen, (024)6635 719 / (06)5191 4095, kuhnenjm@hotmail.com

J.J. Schröder, Mecklenburglaan 9, 3843 BH Harderwijk, (034)1416 324, schroder.zoomers@caiway.nl

Utrecht

Mw. M. van der Lelie, P.J. Troelstralaan 44, 3818 KT Amersfoort, (033)4613 630, GBN@hccnet.nl

W. Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033)2983 147, smeets.foto@hetnet.nl

F.G. Wortelboer, Akker 24, 3732 XH De Bilt, (030)2202 848, rick.wortelboer@hccnet.nl

Noord-Holland

Mw. M.H. Andriessen, Fideliolaan 78, 1183 PN Amstelveen, (020)6455 207, gbn-ned@planet.nl

Mw. T. Dammen, Wijkcentrum Ceintuur, Gerard Doustraat 133, 1073 VT Amsterdam, (020)4004 503

D.A. Jonkers, Koggewagen 3, 1261 KA Blaricum, (035)5260 456, dickjonkers@tiscali.nl

Mw. E.C. van der Pol, Hanenpad 67, 1501 WC Zaandam, (075)6121 464 janel@tele2.nl

G. Schuitemaker, Brederostraat 94-I, 1054 VG Amsterdam, (020)6164 759

D. Tanger, Van 't Hoffstraat 124, 2014 RH Haarlem (06)51511915, dtanger@xs4all.nl

Zuid-Holland

N. van Dam, Parkhof 14, 2922 CS Krimpen a/d IJssel, (018)0513 975, npvandam@planet.nl

Noord-Brabant

A. Koenraadt, Molenstraat 9, 4758 AA Standdaarbuiten, (016)5315 136

J. van der Rijt, H. Mesdagstraat 11, 5702 VK Helmond, (0492)534 446, jmpvdrijt@hetnet.nl

Limburg

H. van de Laar, Doorvaartstraat 45a, 6443 AP Brunssum, (045)5273 211

J. Vrehan, Tuinstraat 6, 6101 CJ Echt, (047)5482 817 j.vrehan@hetnet.nl

België

L.P. Arnhem, Alfred Delaunoislaan 21/21, B-3001 Heverlee (Leuven), (0032) 486 63 94 44, louis.philippe.arnhem@telenet.be

W.A. de Bock, Guido Gezellelaan 13, B-2910 Essen, (0032) 36 67 49 19, wimmekedebock@telenet.be

E. Pultau, IJzerleen 39-3, B-2800 Mechelen, (0032) 15 34 92 81

Meld de redactie eventuele foute of onvolledige gegevens in deze lijst; laat ook weten als u òp of vàn deze vertegenwoordigerslijst wilt.

Kunst en vliegwerk

